

Szegedi Ítéltábla

Bf.I.395/2020/15.

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2021. április 14. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt vádlott1 és társai ellen indult büntetőügyben a Gyulai Törvényszék 2019. december 11. napján kihirdetett 19.B.322/2018/195. számú ítéletének vádlott1 I. rendű vádlottra vonatkozó részét *megváltoztatja* a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság ítéletét 1 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntetése [Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulat, (2) bekezdés ba) és bc) pont, (3) bekezdés b) pont] vonatkozó felmentő rendelkezés körében hatályon kívül helyezi és e bűncselekmény miatt indult eljárást megszünteti.

magánfél1, magánfél2 és magánfél3 magánfelek részére kártérítés és eljárási illeték megfizetésére kötelező rendelkezést mellőzi.

magánfél1 magánfél által 24.800,- (huszonnégyezer-nyolcszáz) forintra, magánfél2 magánfél által 72.800,- (hetvenkettőezer-nyolcszáz) forintra és magánfél3 magánfél által 59.500,- (ötvenkilencezer-ötszáz) forintra előterjesztett polgári jogi igény érvényesítését utasítja egyéb törvényes útra.

Egyebekben az első fokú ítélet vádlott1 I. rendű vádlottra vonatkozó részét helybenhagyja azzal, hogy a vagyonelkobzás összege 255.833,- (kettőszázötvenötezer-nyolcszázharminchárom) forint.

Megállapítja, hogy az I. rendű vádlott tényleges tartózkodási helye a vádlott tényleges tartózkodási helye.

Kötelezi az I. rendű vádlottat, hogy fizessen meg az államnak a másodfokú eljárásban felmerült 7.200,- (hétezer-kettőszáz) forint bűnügyi költséget a Gyulai Törvényszék Gazdasági Hivatalának felhívása szerint.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság vádlott1 I. rendű vádlott bűnösségét 28 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntetében [Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulat, (3) bekezdés b) pont, (2) bekezdés ba) és bc) pont] és 94 rendbeli társtettesként elkövetett csalás vétségében [Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulat, (2) bekezdés b) pont ba) és bc) pont] állapította meg.

[2] Ezért halmazati büntetésül 3 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy az I. rendű vádlott legkorábban a kiszabott szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltésének követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[3] Az I. rendű vádlottal szemben 250.833,- forint erejéig vagyonekobzást rendelt el.

[4] Az I. rendű vádlottat az ellene 2 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulat, (3) bekezdés b) pont, (2) bekezdés ba) és bc) pont] és 3 rendbeli társtettesként elkövetett csalás vétsége [Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulat, (2) bekezdés b) pont ba) és bc) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

[5] Az elsőfokú bíróság rendelkezett a magánfelek polgári jogi igényéről és a bűnügyi költségről is.

[6] Az első fokú ítélettel szemben fellebbezést jelentett be:

[7] – az ügyészség vádlott1 I. rendű vádlott terhére, a 2 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntette és a 3 rendbeli társtettesként elkövetett csalás vétsége miatt emelt vád alóli felmentése miatt, a bűnösség megállapítása és a kiszabott büntetés súlyosítása;

[8] – vádlott1 I. rendű vádlott elsődlegesen felmentés, másodlagosan a büntetés enyhítése;

[9] – az I. rendű vádlott védője elsődlegesen védencének valamennyi vádpont vonatkozásában bizonyítottság hiányában történő felmentése, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése, a vagyonelkobzás mellőzése, illetve a bűnügyi költség mérséklése érdekében.

[10] Az első fokú ítélet a II., a III., a IV., az V. és a VI. rendű terhelt vonatkozásában – az elsőfokú bíróság jogerősítési záradéka szerint a polgári jogi igényt érdemben elbíráló rendelkezésének kivételével – első fokon jogerőre emelkedett.

[11] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.79/2020/9. számú átiratában az I. rendű vádlott terhére bejelentett ügyészségi fellebbezést azzal a módosítással tartotta fenn, hogy indítványozta az I. rendű vádlott bűnösségének megállapítását további, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 373. § (1) bekezdés 1. fordulatába ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel, a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás bűntettében (II/45. tényállási pont), 2 rendbeli, a Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulatába ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett csalás bűntettében (II/43. és II/119. tényállási pontok), valamint 2 rendbeli, a Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulatába ütköző és a (2) bekezdés b) pont ba) és bc) alpontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett csalás vétségében (II/58. és II/120. tényállási pontok).

[12] Az I. rendű vádlottal szemben további 10.500,- forintra is vagyonelkobzást indítványozott.

[13] Egyebekben az ügyészség fellebbezését – a bűncselekmények büntetés-végrehajtási intézetekből telefon segítségével történő elkövetésével összefüggésben kifejtettek kivételével – az indokolást illetően fenntartotta.

[14] A bűnösségi körülmények körében álláspontja szerint további súlyosító körülmény az I. rendű vádlott kitartó szándéka, valamint a bűncselekményekkel az internetes kereskedelembe vetett bizalmat gyengítő társadalmi hatás, mint káros következmény.

[15] Az ügyészség álláspontja szerint vádlott I. rendű vádlott bűnösségének további bűncselekményekben történő megállapítására, az indítványozott további súlyosító körülményekre, illetve azok nagy számára és nyomatékára figyelemmel, az I. rendű vádlottal szemben a Btk. 79. §-ában írt büntetési célok csak hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabásával biztosíthatók.

[16] Az ügyészség egyúttal azt is indítványozta, hogy az ítéltábla az ügyet a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.) 598. §-a alapján – figyelemmel a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény (Átm.tv.) 188. §-ára, valamint 211. § (1) – (2) és (4) bekezdésére – tanácsulésen bírálja el.

[17] vádlott I. rendű vádlott és védője a fellebbezést írásban külön-külön részletesen megindokolták.

[18] Az I. rendű vádlott a fellebbezése indokolásában lényegében az elsőfokú eljárásban előadott védekezését ismételte meg. Arra hivatkozott, hogy II. rendű vádlott neve II. rendű elítélttel nem voltak jó kapcsolatban, ezért nem követtek el közösen bűncselekményeket sem. Álláspontja szerint a bűncselekmény jellegére, elkövetési módjára figyelemmel a társtettesi elkövetés egyébként sem célravezető. III. rendű vádlott neve III. rendű vádlott – szerinte – nem elfogulatlan, vallomása egyébként is összefüggéstelen és logikátlan. IV. rendű vádlott neve IV. rendű vádlott vallomásával kapcsolatban is az ellentmondásokat emelte ki.

[19] Mindezekre tekintettel elsődlegesen felmentését, másodlagosan az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés enyhítését kérte. Ezt az időmúlásra, az elkövetéskori fiatal felnőtt korára, valamint a vele, illetve a IV. rendű elítélttel szemben kiszabott büntetés közötti aránytalanságra alapította.

[20] Az I. rendű vádlott védője a felmentésre irányuló fellebbezése körében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a logika szabályaival ellentétes következtetést vont le a társtettesi elkövetésre, továbbá álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által beszerzett bizonyítékokból sem lehet erre minden kétséget kizáró következtetést levonni.

[21] A kiszabott büntetés enyhítésére irányuló fellebbezését a bűncselekmények elkövetése óta eltelt időmúlásra és arra alapította, hogy védence hosszú ideje áll büntetőeljárás alatt. E nyomatékos enyhítő körülmények mellett további enyhítő körülményként kérte figyelembe venni az első fokú ítélet kihirdetése óta eltelt időt. Álláspontja szerint a bűncselekmények elszaporodottsága az országos és a helyi statisztikai adatok alapján nem tekinthető súlyosító körülménynek.

[22] A másodfokú bíróság az első fokú ítélet vádlottl I. rendű vádlottra vonatkozó részét az Átm. tv. 211. § (1) – (2) bekezdése alapján a Be. 598. §-a szerinti tanácsülésen bírálta felül.

[23] Az ítéletábra a Be. 590. § (1), (2) és (10) bekezdése alapján – a Be. 590. § (9) bekezdésében írt korlátok között – az első fokú ítélet vádlottl I. rendű vádlottra vonatkozó részét az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírálta.

[24] Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályokat betartva folytatta le, olyan eljárási szabályt nem sértett, amely az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné.

[25] Az elsőfokú bíróság a Be. 163. § (1) és (2) bekezdésén alapuló törvényi kötelezettségének eleget téve beszerezte mindazon bizonyítékot, ami a valósághű tényállás megállapításához szükséges volt.

[26] Az általa megállapított tényállás túlnyomórészt megalapozott volt, azt a másodfokú bíróság a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerint eljárva – az Átm.tv. 211. § (2)

bekezdése alapján – az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés útján a következőkkel helyesbítette, illetve egészítette ki:

[27] Az első fokú ítélet 26. oldalának 1.) pontjában részletezett, a Battonyai Járásbíróság 9.B.141/2019/29. számú ítéletével kiszabott 1 év 8 hónap, végrehajtásában felfüggesztett börtönbüntetés próbaideje 2017. február 3. napján járt volna le.

[28] Ugyanitt a 2.) pontban részletezett, a Battonyai Járásbíróság 3.B.178/2012/48. számú ítéletével kiszabott 1 év, végrehajtásában felfüggesztett börtönbüntetés próbaideje 2016. március 16. napján járt volna le.

[29] Az első fokú ítélet 27. oldal 4.) pontjában részletezett, a Szombathelyi Járásbíróság 34.B.126/2017/4. számú ítéletével 4 rendbeli folytatólágosan elkövetett *csalás bűntette és más bűncselekmények miatt ítélte el az I. rendű vádlottat*. A hivatkozott ítélet rendelkező része jogszabályi hivatkozásként tévesen tüntette fel a Btk. 372. §-át, ami egyébként valóban a sikkasztás jogszabályi megjelölése.

[30] Ugyanitt a 7.) pontban részletezett, a Nyíregyházi Járásbíróság B.1047/2014/30. számú ítéletével a vádlottat 1 év 3 hónap *fogházbüntetésre* ítélte.

[31] A 31. oldal utolsó előtti bekezdéséből mellőzte a „jogtalan haszonszerzési célzattal másokat megtevesztenek és megkárosítanak” mondatrészt, helyette azt állapította meg, hogy a vádlottak „valótlan tartalmú internetes hirdetések útján *akartak jövedelemhez jutni*”.

[32] A 32. oldal hatodik bekezdését a jogi indokolásba utalta.

[33] A II/45. tényállási pontot helyesbítette akként, hogy sértett neve 2015. február 22. napján talált rá az I. és a II. rendű vádlott által feltett hirdetésre és 2015. február 23. napján utalta el a készpénzt.

[34] Mellőzte a II/45. tényállási pont második bekezdését.

[35] A II/53. tényállási pont esetében sértett neve sértett 2015. február 18. napján talált rá az I. és a II. rendű terhelt által feltett hirdetésre és még ugyanezen a napon utalta el a készpénzt.

[36] Az I/4., II/4., 14., 18., 32., 35., 38., 41., 57., 59., 60., 61., 63., 65., 67., 69., 75., 80., 82., 85., 90., 98., 108., 110., 113., 116. tényállási pontból, a 34. oldal utolsó, a 35. oldal első és a 74. oldal hetedik bekezdéséből mellőzte a jogtalan gazdagodásra vonatkozó megállapítást.

[37] Egyebekben az első fokú ítélet tényállása hiánytalan, az az előbb írt kiegészítésekkel, helyesbítésekkel irányadó volt a másodfokú felülbírálat során.

[38] A felmentésre irányuló védelmi fellebbezések a bizonyítékok mérlegelését támadták. Azt sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság az I. rendű vádlott tagadó vallomásaival szemben az ezt cáfoló bizonyítékokat fogadta el a tényállás megállapításánál, illetve elvetette azt a vádlotti védekezést is, mely szerint az ilyen típusú bűncselekmények elkövetésébe nem szükséges, de nem is indokolt több személy bevonása.

[39] Nem vitás, hogy a terheltársak és a tanúk vallomása az eljárás során több esetben nem csak egymásnak, hanem önmaguknak is ellentmondóak voltak.

[40] Az elsőfokú bíróság azonban a perrendi szabályoknak megfelelően járt el, amikor a különböző vallomásoknak csak azon részét fogadta el és értékelte bizonyítékként, amelyet az egyéb bizonyítékok is alátámasztottak (BH 1998.418.III.).

[41] Így a sértetti tanúvallomásokból (sértett neve³, sértett neve⁴, sértett neve⁵, sértett neve⁶) megállapítható volt, hogy a különböző számlákhoz (IV. rendű vádlott neve, illetve tanú neve²) ugyanazon elkövetői kör köthető.

[42] Az elkövetői kör és az elkövetési módszer azonosságát a terhelték ügyében korábban hozott jogerős ítéletek tényállása is alátámasztotta.

[43] Azt, hogy az I. rendű vádlott a II. rendű terhelttel együtt követte el a bűncselekményeket, tanú neve¹ tanú is megerősítette. Bár e tanú ezen információval IV. rendű vádlott neve IV. rendű terhelt elmondásából értesült, de a IV. rendű terhelt vallomását az V. rendű terhelt mindenben alátámasztotta. Emellett ez utóbbi elítélt a közös elkövetés egyéb részleteivel is szolgált.

[44] Az elsőfokú bíróság sértett neve⁷ tanúvallomásából is megalapozottan következtetett a társtettesi elkövetésre.

[45] Alaptalan az a védelmi hivatkozás is, hogy e bűncselekmény elkövetésénél nem tipikus és nem is célszerű a társtetteskénti elkövetés. Az elsőfokú bíróság e körben kifejtett álláspontjával (első fokú ítélet 108. oldal hetedik és 109. oldal első két bekezdése) az ítéltábla mindenben egyetértett.

[46] Az elsőfokú bíróság részletes, meggyőző, iratszerű indokát adta annak is, mely okból vetette el az I. rendű vádlott azon védekezését, mely szerint terhelt társai az általa megjelölt ok miatt neheztelnek rá és emiatt tesznek rá terhelő vallomást.

[47] A bizonyítékok mérlegelése az elsőfokú bíróság feladata. Megalapozott tényállás esetén a másodfokú eljárásban nincs törvényi lehetőség a bizonyítékok eltérő mérlegelésére, ezért az ezt támadó fellebbezések eredményre nem vezethettek.

[48] A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett az I. rendű vádlott bűnösségére és a bűncselekményeit a törvénynek megfelelően minősítette.

[49] Jelen ügyben az ítéltábla elfogadta a törvényszék azon álláspontját, hogy valamennyi bűncselekmény az okozott kár szerint minősülő, befejezett bűncselekmény.

[50] Az irányadó tényállás szerint a vádlottak több esetben 50.000,- forintot meghaladó értékben jelölték meg a hirdetett termék árát. A telefonon történt megegyezés szerint a sértett 50.000,- forint alatti összeget utalt el a vádlottaknak, akik ezt követően a sértett számára elérhetetlenné váltak (II/8., II/13., II/14., II/15., II/36., II/49., II/50., II/51., II/52., II/54., II/71., II/86., II/87., II/89., II/91., II/95., II/98., II/99., II/103., II/105., II/109., II/110., II/111., II/116., II/117.).

[51] A bírói gyakorlat ezekben az esetekben a súlyosabb bűncselekmény kísérletét, azaz a Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulataiba ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjára figyelemmel a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérletét, nem pedig a ténylegesen okozott kár szerinti befejezett bűncselekményt, azaz a Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulataiba ütköző és a (2) bekezdés b) pont ba) és bc) alpontja szerinti csalás vétségét állapítja meg.

[52] Jelen ügyben azonban – mint ahogy erre az elsőfokú bíróság az ítélet 115. oldal első bekezdésében helyesen hivatkozott – a vádlottak szándéka arra irányult, hogy a nagyon kedvező ár-érték arányra figyelemmel minél előbb felkeltsék a potenciális vásárlók figyelmét, és minél előbb sor kerüljön a pénz átutalására. A vádlottak a telefonon történt egyezkedés során kialakult összeggel is megelégedtek, hiszen alapvető szándékuk az volt, hogy ellenszolgáltatás nélkül jussanak jövedelemhez.

[53] A tényállás kiegészítése alapján megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a II/45. tényállási pontban tévesen állapította meg a bűncselekmény elkövetési időpontját, mert az helyesen 2015. február 23. napja (Győri Rendőrkapitányság 08010/443/2014.bü. számú nyomozati irat III. kötet 585-590. oldal, 593-594. oldal).

[54] Az elkövetési időpontnak azért van jelentősége, mert ekkor az I. rendű vádlott még nem volt letartóztatásban, így mindazon bizonyítékok, amelyek vádlottl I. rendű vádlottnak a bűncselekmény elkövetésében való részvételét alátámasztják, e tényállási pontot illetően is megállapíthatók.

[55] Ugyanakkor az ítéltábla álláspontja az, hogy e bűncselekménynek a vád tárgyává tett jelentős tárgyi súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége. Ezért a másodfokú bíróság a Be. 607. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét 1 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntettére [Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulat, (2) bekezdés ba) és bc) pont, (3) bekezdés b) pont] vonatkozó felmentő rendelkezés körében hatályon kívül helyezte és e bűncselekmény miatt indult eljárást a Be. 567. § (1) bekezdés f) pontja alapján megszüntette.

[56] A másodfokú bíróság alaptalannak ítélte az ügyészségnek az I. rendű vádlott bűnösségének megállapítására irányuló fellebbezését a tényállás II/43., II/58., II/119. és II/120. pontját érintően.

[57] E tényállási pontokkal kapcsolatban az ügyészség álláspontja az, hogy az I. és a II. rendű terhelt közötti korábbi bűnkapcsolat alapján az I. rendű vádlottnak a II. rendű terheltre gyakorolt szándékerősítő hatása mindenképpen megállapítható, tekintet nélkül arra, hogy az elkövetés időpontjában az I. rendű vádlott már letartóztatásban volt, illetve függetlenül attól, hogy a hirdetések feladásának időpontja – a II/119. tényállási pont kivételével – nem állapítható meg.

[58] A Btk. 14. § (2) bekezdése szerint bűnsegéd az, aki bűncselekmény elkövetéséhez másnak szándékosan segítséget nyújt. A bűnsegédi magatartás – amely lehet fizikai vagy pszichikai – negatív ismerve, hogy törvényi tényállási elemet nem valósíthat meg, mert akkor társtettség létesül. Kifejtésére a tettesi alapcselekményt megelőzően vagy legkésőbb a tettesi alapcselekmény során kerülhet sor. Az a tény, hogy az I. rendű vádlott fogvatartásba kerülését megelőzően közösen követett el bűncselekményeket a II. rendű elítélttel, nem alapozza meg azon következtetés levonását, hogy a fogvatartása alatt a korábbi sikeres együttműködés szándékerősítőleg hatott a II. rendű terheltre és ezzel bűnsegédi magatartást valósított meg. A II/119. tényállási pontban a hirdetés feladására az I. rendű vádlott letartóztatása (2015. március 9.) után, 2015. március 11. napján került sor. A II/43., 58., 120. tényállási pontokban a hirdetések feladására nincs adat, a bűncselekmények elkövetésekor azonban az I. rendű vádlott már letartóztatásban volt.

[59] Az elsőfokú bíróság mindenben helyes indokkal mentette fel az I. rendű vádlottat e tényállási pontokat illetően bizonyítottság hiányában. Az ítéltábla az erre vonatkozó okfejtéssel maradéktalanul egyetértett (114. oldal utolsó három és 115. oldal első bekezdése).

[60] Az előzőekben írtak alapján az ítéltábla álláspontja az, hogy a bűnsegédi bűnrészesség megállapítására sincs elegendő bizonyíték.

[61] A bűncselekmények minősítése körében az ítéltábla az első fokú ítélet 118. oldal utolsó előtti bekezdését kiegészítette azzal, hogy a Btk. 459. § (6) bekezdés *a) pontja* határozza meg a kisebb kár értékhatárait.

[62] Itt jegyzi meg az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság az első fokú ítélet 31. oldal utolsó előtti bekezdésében – a mellőzött mondatrész esetében – a csalás törvényi tényállásának megszövegezését tette a tényállás részévé. E körben viszont az elkövetési magatartást tévesen „megtévesztésnek” és nem tévedésbe ejtésnek jelölte meg. Egységes azonban a bírói gyakorlat abban, hogy a történeti tényállás megállapításakor elkövetési magatartásként nem elegendő a vád tárgyává tett bűncselekmény Btk. szerinti elkövetési magatartásának a feltüntetése. A bizonyítási eljárás feladata azon bizonyított tények megállapítása, amelyekből levont következtetés útján kell dönten afelől, hogy a történeti tényállásban részletezett elkövetési magatartás megfelel-e valamely bűncselekmény Btk. Különös Része szerinti törvényi tényállásnak.

[63] A bűnösségi körülményeket vizsgálva az ítéltábla további enyhítő körülményként értékelte a vádlott fiatal felnőtt korát. Megjegyzi azonban, hogy ez az enyhítő körülmény gyakorlatilag súlytalan, mert a vádlott az ítéletben elbíralt bűncselekményeit két, végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatt, továbbá hasonló bűncselekmények miatt folyamatban lévő büntetőeljárás hatálya alatt követte el. További enyhítő körülmény, hogy az első fokú ítélet meghozatala óta több, mint egy év eltelt.

[64] A súlyosító körülmények közül mellőzte az ítéltábla azt, hogy a vádlott „az érintett időszakban nagy számú sértettnek okozott kárt”, mert ezt a törvényszék többszörös halmazatként már értékelte. A mellőzés a kétszeres értékelés tilalmára figyelemmel történt.

[65] További súlyosító körülmény – a főügyességi indítvánnyal egyezően – az internetes kereskedelembe vetett bizalmat gyengítő társadalmi hatás, amelyet a vádlott a bűncselekményekkel okozott. A vádlott kitartó szándékát súlyosító körülményként azért nem vette figyelembe az ítéltábla, mert azt az elsőfokú bíróság a hosszú időn át tartó elkövetés körében már értékelte. Nem osztotta a másodfokú bíróság a védőnek a bűncselekmények elszaporodottságának mellőzésére tett indítványát. Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy bár a csalási cselekmények esetszáma csökkenő tendenciát mutat, az összes elkövetett bűncselekményeknek azonban továbbra is az egyharmadát teszi ki.

[66] Az így helyesbített és kiegészített bűnösségi körülmények alapján az ítéltábla alaptalannak tartotta mind a büntetés súlyosítására, mind annak enyhítésére irányuló fellebbezéseket is.

[67] A vádlott bűnösségét összesen 122 rendbeli bűncselekmény elkövetésében állapította meg a bíróság, amelyből 94 esetben a bűncselekmény elkövetési értéke nem haladta meg az ötezezer forintot. A törvényszék az első fokú ítélet 121. oldal hatodik bekezdésében helyesen állapította meg, hogy a Btk. 81. § (1) – (3) bekezdése szerinti halmazati büntetési tételkeret három hónaptól négy év hat hónapig terjedő szabadságvesztés, amelynek Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti középértéke két év négy hónap tizenöt nap. Az elsőfokú bíróság a számba vett súlyosító körülmények túlsúlyára és nyomatékára figyelemmel ettől a vádlott terhére lényegesen eltért. Az ítéltábla álláspontja szerint – részben amiatt is, hogy az ügyességnek további bűncselekmények miatti bűnösség megállapítására irányuló fellebbezése alaptalannak bizonyult – nem indokolt a szabadságvesztés tartamának lényeges súlyosítása.

[68] A súlyosító körülmények nagy száma és nyomatéka miatt azonban a szabadságvesztés tartamának enyhítésére sincs indok. Ezek közül az ítéltábla kiemeli azt, hogy a vádlott fiatal felnőtt kora ellenére büntetett előéletű, akit a végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztések nem tartottak vissza újabb bűncselekmények elkövetésétől. Az I. rendű vádlott a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztések próbaideje alatt kezdte meg a bűncselekménysorozat elkövetését, és folytatta akkor is, amikor ugyanilyen jellegű bűncselekmények miatt már bírósági szakaszban volt ellene a büntetőeljárás. Az internetes hirdetések útján gyakorlatilag az egész országra kiterjedően folytatta a tevékenységét, gátlástalanul károsította meg a sértetteket, természetesnek vette azt, hogy mások tévedésbe ejtésével, munka nélkül jut jövedelemhez.

[69] Az elsőfokú bíróság a bűncselekmények jellegére és a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességre figyelemmel a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát is arányosan állapította meg, ezért annak súlyosítását sem látta indokoltnak a másodfokú bíróság.

[70] Az első fokú ítélet 32. oldal hatodik bekezdését az ítéltábla a jogi indokolásba utalta, mert az – egyébként helyesen megállapított – tényekből levont jogi következtetést tartalmaz.

[71] Az I. rendű vádlott – illetve társai – jogtalan gazdagodására tett tényállásbeli megállapításokat, mint jogi következtetéseket, szintén az ítélet jogi indokolásába utalta az ítéltábla.

[72] Ezzel kapcsolatban azt jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy az I. rendű vádlott a terhére megállapított valamennyi bűncselekmény esetében jogtalanul gazdagodott. Ezen a megállapításon nem változtat az a tény, hogy a sértettek, mint magánfelek több esetben polgári jogi igényt terjesztettek elő az okozott kár megtérítése iránt.

[73] A polgári jogi igény előterjesztésének a vagyonekbevétele szempontjából van jelentősége.

[74] Helyesen döntött az elsőfokú bíróság, amikor azokban az esetekben, amikor a magánfelek polgári jogi igényt nem terjesztettek elő, az okozott kárra, mint jogtalan vagyongyarapodásra a vádlottal szemben vagyonekbevételezt rendelt el. A 122. oldal ötödik bekezdésében megjelölt tényállási pontokat az ítéltábla a II/57. ponttal egészítette ki, mert az irányadó tényállás szerint sértett neve⁸ sértett sem terjesztett elő polgári jogi igényt, illetve a vagyonekbevétele összegeinek meghatározásakor az elsőfokú bíróság a 43.000,- forintos kárösszeget is figyelembe vette.

[75] Észlelte az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság számítási hiba folytán 5.000,- forinttal kevesebb összegben határozta meg a vagyonekbevétele összeget, mert az helyesen 255.833,- forint, ezért azt a másodfokú bíróság helyesbítette.

[76] A rendelkező részben írt sértettek kivételével az elsőfokú bíróság a törvényi rendelkezések szerint eljárva kötelezte az I. rendű vádlottat, illetve társait az okozott kár megfizetésére. Az eljárási illeték megfizetésének jogszabályi alapját is helyesen határozta meg azzal, hogy a törvéyszám római számokkal való megjelölése helyesen: XCIII. törvény (első fokú ítélet 125. oldal második bekezdés).

[77] Tévedett azonban, amikor magánfél1, magánfél2 és magánfél3 magánfelek esetében a polgári jogi igénynek részben helyt adott, részben azt törvényes útra utasította. Az elsőfokú bíróság is hivatkozott a Be. 560. § (4) bekezdésére (első fokú ítélet 124. oldal utolsó bekezdés). Ez azt tartalmazza, hogy a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra kell utasítani akkor is, ha az (1) bekezdésben meghatározott okok a polgári jogi igénynek csak

valamely részét érintik. A Be. 560. § (1) bekezdés l) pontja szerint a bíróság a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja, ha a polgári jogi igény érdemi elbírálása jelentősen késleltetné az eljárás befejezését.

[78] A polgári jogi igényről e rendelkezés alapján egységesen kell dönteni, ezért az előbb megnevezett magánfelek esetében a kártérítésre és az eljárási illeték megfizetésére kötelező rendelkezést az ítéltábla mellőzte, és a magánfelek teljes – rendelkező részben meghatározott összeg szerinti – polgári jogi igényének érvényesítését az előbb hivatkozott jogszabályhelyek alapján egyéb törvényes útra utasította.

[79] Megjegyzi az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság jogerősítési záradékával ellentétben II. rendű vádlott neve II. rendű és IV. rendű vádlott neve IV. rendű terheltek vonatkozásában az első fokú ítélet teljes terjedelmében – így a polgári jogi igényt érdemben elbíráló rendelkezést illetően is – jogerőre emelkedett. Ezért az előbbi rendelkezés az ő egyetemleges kártérítési és illetékfizetési kötelezettségüket nem érinti.

[80] Az elsőfokú bíróság egyéb (feltételes szabadságra vonatkozó, bűnügyi költségre kötelező) rendelkezései törvényesek.

[81] A kifejtettekből következik, hogy az ítéltábla a fellebbezéseket alaptalannak találta, az első fokú ítélet vádlott I. rendű vádlottra vonatkozó részét hivatalból felülbírálvá, azt a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[82] A Be. 604. § (3) bekezdés c) pontja alapján – figyelemmel a Be. 561. § (2) bekezdés b), 184. § (2) bekezdés f) és 10. § (1) bekezdés 15. pontjára – megállapította az I. rendű vádlott tényleges tartózkodási helyét.

[83] A másodfokú bíróság a Be. 613. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel az Átm. tv. 211. § (3) bekezdésére – kötelezte az I. rendű vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

[84] Az ítélet ellen a Be. 615. § (1) és (2) bekezdése alapján fellebbezésnek nincs helye.

Szeged, 2021. április 14.

Dr. Benedek Tibor sk.

Dr. Cserhádi Ágota sk.

Dr. Hegedűs István sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.I.395/2020/15. számú ítélete és a Gyulai Törvényszék 19.B.322/2018/195. számú ítéletének vádlottl I. rendű vádlottra vonatkozó és jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős.

Szeged, 2021. április 14.

Dr. Benedek Tibor sk.

a tanács elnöke